

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
ในประเทศไทย

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน ในประเทศไทย

จุดประสงค์

นักเรียนวิเคราะห์สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
ในประเทศไทยได้และตระหนักและเห็น
ความสำคัญในเรื่องสิทธิของ
ผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

୧୦

୧୧

୧୨

୧୩

୧୪

୧୫

୧୬

୧୭

୧୮

୧୯

୨୦

...

คำถามชวนคิด?

อาชีพในฝันของนักเรียน
มีอาชีพใดบ้างเพราะเหตุใด

ผู้ใช้แรงงาน

ผู้ที่ตกลงทำงานให้นายจ้างโดยได้รับค่าตอบแทน
ตามที่ตกลงกัน ซึ่งในการทำงานผู้ใช้แรงงานจะได้รับการ
คุ้มครองสิทธิตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งเป็นกฎหมายที่
คุ้มครองสิทธิผู้ใช้แรงงานไทย

พระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน

(ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562

บทบัญญัติและแนวทางปฏิบัติ

Attorney285
คู่มือฉบับนี้คือคู่มือสำหรับ
ผู้ประกอบอาชีพราชการ

ศาสตราจารย์เกษมสันต์ วิลาวรรณ

Attorney285
คู่มือฉบับนี้คือคู่มือสำหรับ
ผู้ประกอบอาชีพราชการ

@LAWBOOK

ATTORNEY285

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๗๓ ก

หน้า ๒๑
ราชกิจจานุเบกษา

๕ เมษายน ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกระชับการคุ้มครองลูกจ้างให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะทำให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความมั่นคงในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และจะเป็นประโยชน์แก่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

สิทธิของผู้ใช้
แรงงานใน
ประเทศไทย

๑. เวลาทำงาน

นายจ้างกำหนดเวลาทำงานปกติ
ของลูกจ้างไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวัน และ
ต้องมีวันหยุดไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ
๑ วัน

...

คำถามชวนคิด?

ทำไมวันหยุดงาน
ถึงต้องเป็นวันอาทิตย์

ทำไม ต้องหยุดวันอาทิตย์

วันที่ 1 พระเจ้าแยกความสว่างจากความมืด

วันที่ 2 แยกน้ำออกจากฟ้า

วันที่ 3 ให้เกิดแผ่นดินและต้นไม้

วันที่ 4 สร้างดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว

วันที่ 5 สร้างสัตว์ปีกและสัตว์น้ำ

วันที่ 6 สร้างสัตว์บก และมนุษย์

วันที่ 7 พระเจ้าทรงหยุดพัก

๒. ค่าจ้าง

ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างที่
ตกลงไว้กับนายจ้าง หรือ
ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำตามที่
กฎหมายกำหนด

...

คำถามชวนคิด?

นักเรียนรู้หรือไม่ แรงงานขั้นต่ำ
ของไทยในปัจจุบันอยู่ที่กี่บาท

ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ปี ๒๕๖๗

อัตราค่าจ้าง ๓๗๐ บาท

ภูเก็ต

อัตราค่าจ้าง ๓๖๑ บาท

ชลบุรี

ระยอง

อัตราค่าจ้าง ๓๖๓ บาท

กรุงเทพมหานคร

นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี

สมุทรปราการ สมุทรสาคร

๓. เวลาพัก

ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้าง
มีเวลาได้พักผ่อนในวันทำงาน
ติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าวันละ
๑ ชั่วโมง

๔. วันหยุด

ให้นายจ้างประกาศวันหยุด
ตามประเพณี ไม่น้อยกว่าปีละ
๑๓ วัน

ปฏิทินวันหยุด 2567

CALENDAR 2024

มกราคม

จันทร์ 1 วันขึ้นปีใหม่

กุมภาพันธ์

เสาร์ 24 วันมาฆบูชา
จันทร์ 26 วันหยุดชดเชย (วันมาฆบูชา)

เมษายน

เสาร์ 6 วันจักรี
จันทร์ 8 วันหยุดชดเชย (วันจักรี)
เสาร์ 13 วันสงกรานต์
อาทิตย์ 14 วันสงกรานต์
จันทร์ 15 วันสงกรานต์
อังคาร 16 วันหยุดชดเชย (วันสงกรานต์)

พฤษภาคม

พุธ 1 วันแรงงานแห่งชาติ
เสาร์ 4 วันฉัตรมงคล
จันทร์ 6 วันหยุดชดเชย (วันฉัตรมงคล)
พุธ 22 วันวิสาขบูชา

มิถุนายน

จันทร์ 3 วันเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี

กรกฎาคม

เสาร์ 20 วันอาสาฬหบูชา
อาทิตย์ 21 วันเข้าพรรษา
จันทร์ 22 วันหยุดชดเชย (วันเข้าพรรษา)
อาทิตย์ 28 วันเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว s.10
จันทร์ 29 วันหยุดชดเชย
(วันเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว s.10)

สิงหาคม

จันทร์ 12 วันแม่แห่งชาติ

ตุลาคม

อาทิตย์ 13 วันคล้ายวันสวรรคต
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
จันทร์ 14 วันหยุดชดเชย (วันคล้ายวันสวรรคต
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช)
พุธ 23 วันปิยมหาราช

ธันวาคม

พฤหัสบดี 5 วันพ่อแห่งชาติ
อังคาร 10 วันรัฐธรรมนูญ
อังคาร 31 วันสิ้นปี

HumanSoft

ตัวอย่าง

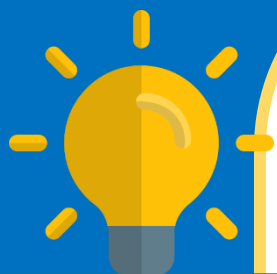
วันหยุดประจำปี ๒๕๖๗

๕. การทำงานล่วงเวลา

ในกรณีที่งานมีลักษณะ
ต้องทำติดต่อกันไป ถ้าหยุดจะ
เสียหายแก่งาน นายจ้างอาจจะ
ให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา โดยมี
อัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น

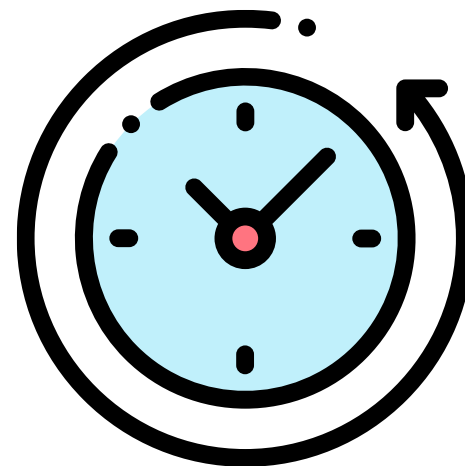

OT

O = Over

T = time

ไม่น้อยกว่า
๑.๒ เท่า

ของอัตราค่าจ้าง ๑ ชั่วโมง

ในวันทำงานปกติ

ไม่น้อยกว่า
๓ เท่า

ของอัตราค่าจ้าง ๑ ชั่วโมง

ในวันหยุด

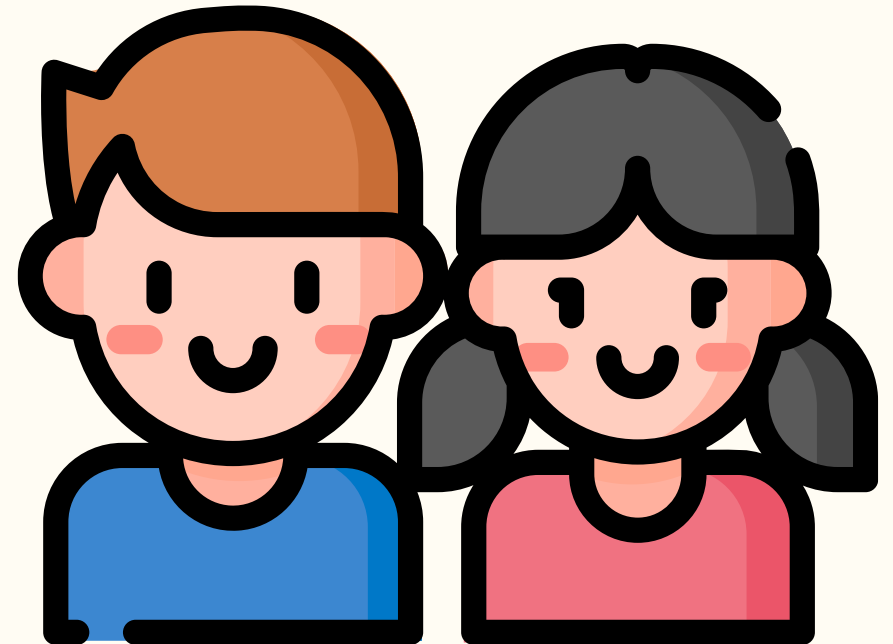
๒. เงินทดแทน

นายจ้างต้องรับผิดชอบ
ในอุบัติเหตุ หรือ เจ็บป่วย
หรือตายที่เกิดขึ้นกับลูกจ้าง
ซึ่งเกิดจากการทำงานให้นายจ้าง

๗. การใช้แรงงานเด็ก

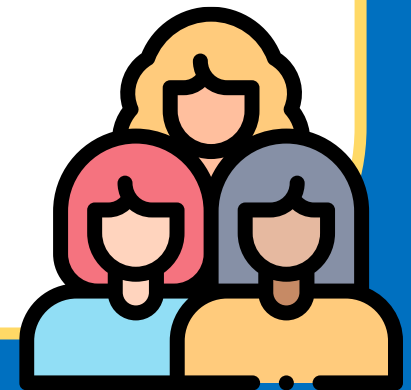
ห้ามไม่ให้นายจ้าง รับผิดชอบ
อายุต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์
เป็นลูกจ้าง

กฎหมายแรงงานห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิง

งานเหมืองแร่หรือก่อสร้างที่ต้องทำใต้ดิน
งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดิน ๑๐ ม.
งานผลิตหรือขนส่งวัตถุระเบิดหรือวัตถุไวไฟ
งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

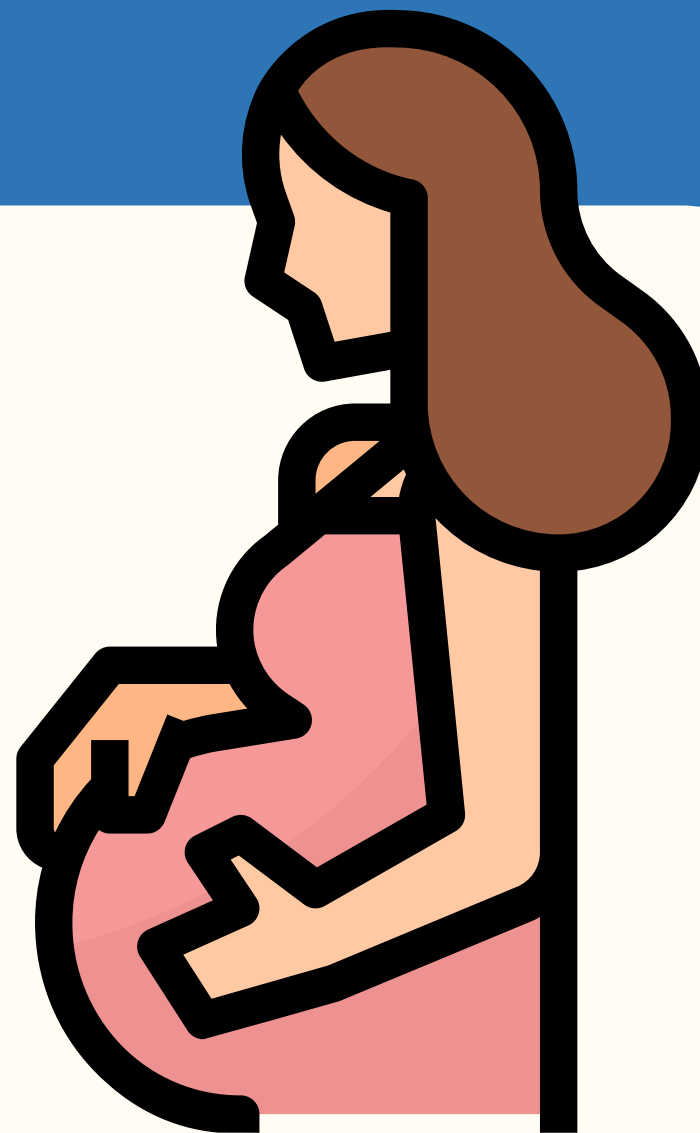
๘. การลา

ให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อ
กิจธุระอันจำเป็นได้ปีละ
ไม่น้อยกว่า ๓ วันทำงาน

๘. การลา

การลาคลอด ลูกจ้างหญิง
มีครรภ์ลาเพื่อคลอดบุตรได้
ครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๐ วัน

๙. ค่าชดเชย

ลูกจ้างมีสิทธิได้รับ
ค่าชดเชย หากนายจ้าง
เลิกจ้างลูกจ้างไม่มีความผิด
ตั้งนี้

- อัตราที่ ๑ ลูกจ้างที่ทำงานมาครบ ๑๒๐ วัน แต่ไม่ครบ ๑ ปีได้ค่าชดเชย ๓๐ วัน
- อัตราที่ ๒ ลูกจ้างหากทำงานครบ ๑ ปีแต่ไม่ครบ ๓ ปี ได้ค่าชดเชย ๙๐ วัน
- อัตราที่ ๓ ลูกจ้างทำงานครบ ๓ ปีแต่ไม่ครบ ๖ ปีจะได้รับเงินชดเชย ๑๘๐ วัน
- อัตราที่ ๔ ทำงานครบ ๖ ปี แต่ไม่ครบ ๑๐ ปี ได้รับเงินชดเชย ๒๔๐ วัน
- อัตราที่ ๕ ลูกจ้างทำงานครบ ๑๐ ปี แต่ไม่ครบ ๒๐ ปี ได้เงินชดเชย ๓๐๐ วัน
- อัตราที่ ๖ ลูกจ้างทำงานครบ ๒๐ ปีขึ้นไปจะได้รับเงินชดเชย ๔๐๐ วัน

...

คำถามชวนคิด?

ถ้าไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิ
ผู้ใช้แรงงานไทย จะเกิดอะไร
กับแรงงาน

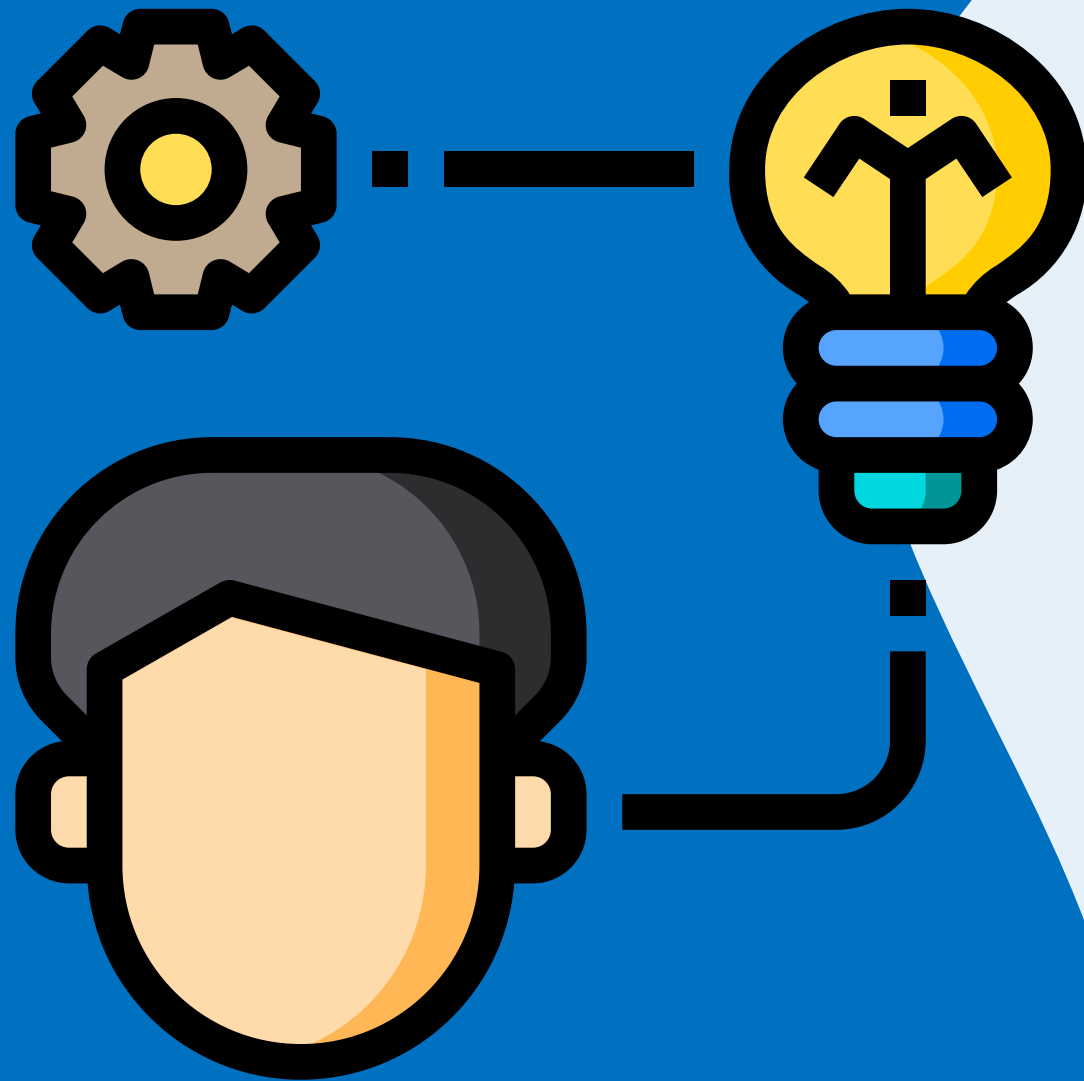

...

คำถามชวนคิด?

หน่วยงานใดมีหน้าที่ดูแลกลุ่ม
ผู้ใช้แรงงานเพื่อให้ได้รับความ
เป็นธรรมเมื่อถูกละเมิดสิทธิ

ครูให้พิจารณาสถานการณ์ว่า
บุคคลต่อไปนี้ ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิ
ผู้ใช้แรงงานในประเทศไทยหรือไม่ โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ลงในช่องว่าง
ให้สัมพันธ์กัน

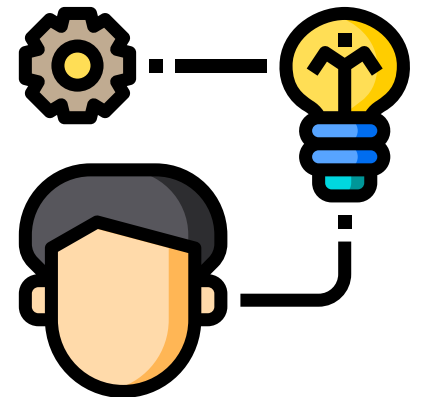
คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ครูให้พิจารณาสถานการณ์ว่าบุคคล
ต่อไปนี้อยู่ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิ
ผู้ใช้แรงงานในประเทศไทยหรือไม่
โดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕
ลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูอธิบายคำสั่งให้นักเรียนฟัง
๒. ครูให้ความช่วยเหลือ
นักเรียนตามความเหมาะสม

ใบงานเรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๑. บริษัทประกาศวันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่าปีละ ๑๓ วัน		
๒. บริษัทสยามก่อสร้างจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลแก่ลูกจ้างที่เกิดประสบอุบัติเหตุระหว่างที่ทำงาน		
๓. ร้าน Toyshop กำหนดให้พนักงานทำงาน ไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวัน และวันหยุด ๑ วันต่อสัปดาห์		

ใบงานเรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๔. ร้าน IT Shop ให้เวลาพักผ่อนของพนักงานไว้ ในวันทำงานติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าวันละ ๑ ชั่วโมง		
๕. โรงงานเย็บผ้าให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา โดยไม่มี การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้		
๖. การยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี คือสิทธิข้อหนึ่งของสิทธิ ผู้ใช้แรงงาน		

ใบงานเรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๗. ลูกจ้างหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อคลอดบุตรได้ ครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๖๐ วัน		
๘. ร้านอาหารกอบัวรับเด็กชายจริงใจซึ่งอายุต่ำกว่า ๑๔ ปี เป็นพนักงานที่ร้าน		
๙. ร้านอาหารชาวทะเลให้ลูกจ้างทำงานทั้งวัน โดยไม่มีเวลา พักผ่อน		
๑๐. บริษัทไทยรุ่งให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อดำเนินกิจธุระ อันจำเป็นได้ปีละไม่น้อยกว่า ๓ วันทำงาน		

เฉลยใบงาน เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๑. บริษัทประกาศวันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่าปีละ ๑๓ วัน		
๒. บริษัทสยามก่อสร้างจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลแก่ลูกจ้างที่เกิดประสบอุบัติเหตุระหว่างที่ทำงาน		
๓. ร้าน Toyshop กำหนดให้พนักงานทำงาน ไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวัน และวันหยุด ๑ วันต่อสัปดาห์		

เฉลี่ยใบงาน เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๔. ร้าน IT Shop ให้เวลาพักผ่อนของพนักงานไว้ ในวันทำงานติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าวันละ ๑ ชั่วโมง		
๕. โรงงานเย็บผ้าให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา โดยไม่มี การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้		
๖. การยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี คือสิทธิข้อหนึ่งของสิทธิ ผู้ใช้แรงงาน		

เฉลยใบงาน เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

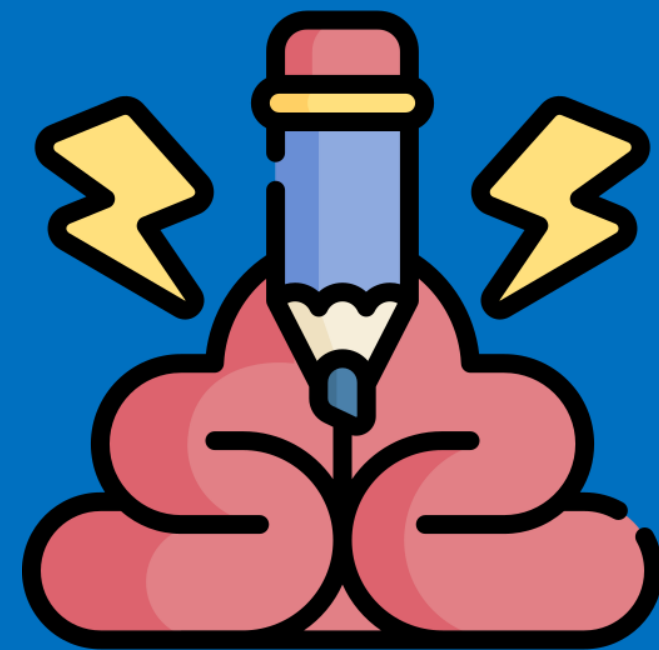
สถานการณ์	ถูกต้อง	ผิด
๗. ลูกจ้างหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อคลอดบุตรได้ ครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๖๐ วัน		
๘. ร้านอาหารกอบัวรับเด็กชายจริงใจซึ่งอายุต่ำกว่า ๑๔ ปี เป็นพนักงานที่ร้าน		
๙. ร้านอาหารชาวทะเลให้ลูกจ้างทำงานทั้งวัน โดยไม่มีเวลา พักผ่อน		
๑๐. บริษัทไทยรุ่งให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อดำเนินกิจธุระ อันจำเป็นได้ปีละไม่น้อยกว่า ๓ วันทำงาน		

ฝึกสมอง

ประลองปัญญา

เรื่อง : สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
ในประเทศไทย

ข้อใดไม่ใช่สิทธิผู้ใช้แรงงาน

ก. ได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาล

ข. ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

ค. ได้รับเงินทดแทนจากประกันสังคม

ง. ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมจากนายจ้าง

สิทธิผู้ใช้แรงงาน

๑. เวลาทำงาน

๒. ค่าจ้าง

๓. เวลาพัก

๔. วันหยุด

๕. การทำงานล่วงเวลา

๖. เงินทดแทน

๗. การใช้แรงงานเด็ก

๘. การลา

๙. ค่าชดเชย

แบบประเมินตนเอง

ประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ

๓๐๘

ชั้น ป.๔ - ป.๖ ภาคเรียนที่ ๑

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. จำแนกประเภทของหน่วยเศรษฐกิจได้					☐
๒. จำแนกความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาลได้					☐
๓. วิเคราะห์สิทธิของผู้บริโภคได้					☐
๔. วิเคราะห์สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทยได้					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง กลุ่มออมทรัพย์

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษาฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

